Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

ENTORN DEL LÈXIC REGIONAL TARRAGONÍ

Brauli MONTOYA I ABAD

0. L'origen d'aquestes ratlles es troba en una replega de lèxic duta a terme pels alumnes de l'assignatura «Lexicologia Catalana» durant el curs 83-84. (1) La doble adjectivació del títol, «regional» i «tarragoní», no respon als objectius del treball sinó a la procedència de les dades i, val a dir-ho, dels propis investigadors en la majoria dels casos. Al mapa hom pot apreciar les localitats on hi ha hagut recerca, distribuïdes per comarques. Hom pot observar, així mateix, que aquesta «regió tarragonina» no coincideix amb la «província de Tarragona»: hi manca el Baix Penedès i s'afegeixen el Baix Maestrat (País Valencià) i el Matarranya (Aragó), zones, aquestes dues darreres, que mostren una gran afinitat lingüística amb les anomenades «comarques tarragonines». De tota manera, cal insistir que la delimitació de la zona ha estat feta *a posteriori* i el nom per a designar el lèxic replegat ha estat el més aproximat possible.

1. La xarxa comprèn vint-i-set localitats, i unes dues mil fitxes és el total aproximat de mots recollits entre totes. Reus i Tarragona, amb un major nombre d'investigadors natius, es reparteixen gairebé la meitat de les fitxes. L'ideal, en aquest cas, fóra haver plantejat un sol repertori lèxic per a tots els punts de la xarxa i ordenat en camps semàntics, d'acord amb els preceptes de la més rància geolingüística. Malgrat això, hi ha hagut múltiples coincidències que ens ajudaran a posar en relació o separar les diferents comarques de la regió. Per una altra banda, molts investigadors de la part oriental del domini han partit del vocabulari geolectal que dóna Recasens (1982, ps. 36-43) (2) per al Camp de Tarragona, cosa que ha permès verificar la vigència d'aquest vocabulari.

1.1. Cada fitxa conté la següent informació: dalt de tot, l'entrada lèxica en qüestió i la localitat on s'ha obtingut; a continuació, la definició del mot; tot seguit, la constació de la presència del mot en un diccionari normatiu i al DCVB (3), i, finalment, el comentari de l'investigador, si cal, sobre etimologia, ús geogràfic i social, altres accepcions, etc. És curiós ressenyar que, en la immensa mejoria dels casos, la definició es redueix a un altre mot, aquell que és habitual en el parlar barceloní. Fins i tot, això es fa en mots que, a causa de la seua antiguitat i extensió geogràfica actual, no mereixerien ser considerats com a «dialectals». És evident que això ho propicia l'enorme prestigi de tot allò que ol a barceloní, però ningú no pot negar que aquest

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

prestigi ve ajudat per la compartimentació del nostre territori lingüístic en diferents «subcomunitats lingüístiques». És així com es pot entendre que un parlant del Baix Ebre o del Montsià, posant-se d'esquena a València i de cara a Barcelona, necessita aclarir que *espill* significa «mirall», per exemple. Però vegem-he uns quants:

ALGEPS	(guix)	ESPENTAR	(empènyer)	PANÍS	(blat de moro)
BAC	(caiguda)	ESPATLAR	(espatllar)	PROMPTE	(aviat)
BANYAR	(mullar)	GITAR-SE	(ajeure's)	ROIG	(vermell)
CÀNTER	(càntir)	GRANERA	(escombra)	RABOSA	(guineu)
CORDELL	(cordill)	JUÍ	(judici)	TOMATA	(tomàquet)
CARRASCA	(alzina)	LLOMA	(turó)	TORCAR	(eixugar)
CALCES	(mitges)	MATALAP	(matalàs)	REPLEGAR	(recollir)
CLAU	(ullal)	PROVESSÓ	(processó)	XIC	(noi)

Tots aquests mots amb els seus aclariments han estat proporcionats pels investigadors d'Alcanar, Ulldecona, Amposta, L'Aldea, Tortosa, Deltebre i Flix. Per una altra banda, i des de la seua fonètica oriental, ho han fet també els pertanyents a Tarragona, Reus i Constantí:

ARENA	(sorra)	GALLÓ	(grill)
BAJOCA	(mongetera)	JUNC	(jonc)
BECADA	(becaina)	LLANGOSTA	(llagosta)
BRES	(bressol)	MELIC	(llombrígol)
BOTELLA	(ampolla)	MOIXÓ	(ocell)
CORDER	(be)	ORDE	(ordre)
DESPÚS-AHIR	(abans-d'ahir)	PLEGAR	(recollir)
DESPÚS-DEMÀ	(demà-passat)	SAFRANÒRIA	(pastenaga)
ENGUANY	(aquest any)	TOLL	(bassiot)
FADRÍ	(solter)	XAFAR	(trepitjar)
FESOL	(mongeta)	XIQUET	(nen, vailet)
GOLA	(gorja, coll)	GOT	(vas)

1.2. Quant a la mena de vocabulari que es conté a les fitxes, hi ha una gran proporció de paraules referides al món de l'agricultura que, majorment, han estat obtingudes de gent gran. Dit d'una altra manera, es tracta d'un lèxic absolet no sols per les seues referències extralingüístiques sinó per qui en fa ús o simplement ho conserva a la memòria. Els mateixos investigadors ho delaten implícitament en posar tots els verbs de l'explicació que en fan en passat.

Per exemple: PALMOT (L'Aleixar) «Usat pels nois *antigament* per a anar a matar jueus. Tots els nois, proveïts de palmots, tot formant cercle davall la capella (...) *ficaven* a terra molt fortament. Després ho *repetien* davant l'església fins a deixar en el terra un clot profund».

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

El cas exemplificat pertany a la secció de costums i jocs infantils, també molt productius d'aquesta mena de lèxic. Sens dubte que tot aquest material té més interès per a l'etnografia que no pas per a la lingüística actual. Per aquest motiu no prenc en consideració aquest apartat lèxic.

2. Els resultats obtinguts després de seleccionar les fitxes amb les entrades lèxiques més adients són els que s'ordenen a continuació per temes.

2.1 Adoptant com a base la divisòria entre els dos grans blocs geolectals catalans, la nostra àrea s'escindeix en una part oriental –Conca de Barberà, Alt Camp, Tarragonès, Baix Camp i la meitat est del Priorat– i en una altra d'occidental –meitat oest del Priorat, Ribera d'Ebre, Terra Alta, Baix Ebre, Matarranya, Montsià i Baix Maestrat. Així, anomenem vocabulari comú aquell que hem obtingut a les dues bandes, com a mínim a dues localitats de cada costat. L'ordre que segueix és el de localitats on s'ha registrat el mot (de més a menys): (4)

ALEGO (aviat): Sembla que no s'hauria de tractar com a castellanisme derivat de *luego*, si més no, el seu significat no és aquest.

(A)BADEJO (bacallà): Per bé que siga castellanisme, la seua extensió territorial, antiguitat i adaptació fonètica impecable, ens invita a donar-lo com a acceptable.

ACOTXAR-SE (acotar-se): Creuament per interferència entre el castellà *agacharse* i acotar-se.

AGRUNSAR: Aquest verb registra una gran variació formal: ARRONSAR, ENGRUNSAR, ENGRONXAR.

BECADA: A Reus es comparteix l'ús amb BECAINA i a Ulldecona hi ha el verb derivat ABECAR-SE.

ENXARRANCAT (amb les cames obertes): També hi ha les formes ENXANCARRAT i EIXARRANCAT. Cal ressaltar l'afegitó no etimològic del so /rr/ en les altres variants de l'idioma: ESCARRAMPAT, ESCARRAMAT, ESCAMARRAT, etc.

XEC (mot per a invocar a algú familiarment): Les altres variants, XIC i XEIC, ens mouen a veure com a arrel el mot xic (persona jove). També ens hi porten les variants valencianes: XE i XI.

ESPENTAR (espentejar): Forma existent a tot el domini occidental.

LLORD (lleig a la majoria de localitats i brut en algunes): La forma XORXO, de Constantí, podria procedir de LLORD (el DCVB no en diu res).

DESPÚS-AHIR: Cal fer esment de la variant DESPUÉS-AHIR, provocada pel castellà, i de DESPÓS-AHIR.

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

CAPSOT (tossut): La registren el DCVB i el bilingüe de Moll. Potser l'ortografia caldria modificar-la a CAPÇOT d'acord amb altres derivats de cap.

TRUMFA: Estesa per tota Catalunya, sembla que perd vitalitat front a patata.

FUMERA: Amb la variant FUMERAL perd vitalitat també front a xemeneia.

FOTIMER (multitud): De significar «gran quantitat» ha passat a «gran quantitat de gent». Cal fer constar les variants FEMER (potser amb un sentit despectiu) i GERNACIÓ.

ENCABAT (després): Lexicalització provinent de «en acabar» o «en havent acabat». Al sud valencià és habitual ENCABAR.

2.2. El vocabulari recollit només a la zona occidental és el següent (l'ordre és de nombre de localitats).

BOÇAR (vomitar): Sobre l'origen no en diuen res ni el DCVB ni el DECLC. Segurament deriva de boç, propi de la boca i aplicat als animals. Però BOÇAR s'aplica a persones.

ESCURAR (netejar plats, gots, etc., tot allò del menjar).

ESCURANDA: És curiosa en aquest mot la presència del sufix *–anda*, que representa la terminació del participi de futur llatí.

MORRANDES (brutícia del menjar als llavis): Derivat de morro, podríem veure-hi altra vegada el sufix llatí *–anda*; si ESCURANDA és la vaixella que s'ha de netejar, MORANDES són els llavis que també s'han de netejar.

MAÇANA (poma): Prové directament de l'arrel llatina, comuna amb el castellà. A més de les comarques tarragonines, es diu en part de les alacantines.

SARABASTALL (soroll fort de coses que cauen): Cal notar la variant SARRABASTALL amb /rr/ onomatopeica.

MARRAIXA (recipient de terrissa per a conservar l'aigua fresca): Al P.V. existeix el mateix mot amb un significat molt proper. Segons el DCVB, ve de l'àrab. També existeix la variant MARRAIXÓ.

ESCATXILLAR (esquitxar o esguitar): Tant aquesta com la seua variant ESCARRITXAR com les altres conegudes a la resta dels PPCC són veus onomatopeiques.

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

CALCES (peça de vestir entre els peus i les cuixes).

MALDAR (malura, maldura; gran mal que es causa o es pateix).

DOLENT (malalt): Derivat lògic de dolor, el qui en té.

BATXILLER: Caldria investigar el munt de lexemes diferents que recobreixen aquest concepte i altres similars (sentit de tafaner). És remarcable el cas de DOCTOR al P.V., on s'aplica un altre «títol acadèmic» al mateix tafaner.

ENTOMAR (agafar al vol, empomar): També existeix el sinònim ENSAMPAR.

Hi ha un apartat que podríem anomenar de «falsos occidentalismes», segons la consideració errònia dels investigadors, influïts fins un cert punt per Recasens (1982). El motiu de creure'ls mots occidentals i de l'associació crèdit que pateixen tots els trets lingüístics occidentals i de l'associació d'idees «occidental = dialectal» (en el sentit pejoratiu del mot dialectal). Els ítems lèxics que segueixen, en realitat, ocupen tot el domini d'una manera irregular o bé són pròpiaments regionals (tarragonins), però no són mai específicament de l'àrea geolectal occidental.

ENYIVA, ENGIVA, ENGIA (regional)
ACOTXAR (regional)
PADRÍ (regional)
FUMERA (regional)
ENXARRANCAT (regional)
XAFAROT (regional)
FIGUERETA (regional)
GUERXO (regional)
PATACA (regional)
GANYA (tot el domini)
ABADEJO (tot el domini)
CARXOFA (tot el domini)

2.3. Quant al vocabulari trobat a la zona oriental del nostre territori, tenim el següent:

DIJUNI (vespra, vigília): Una clara etimología popular per barreja de preceptes catòlics (el de dejunar en algunes ocasions i el de la vigília d'una festa)

ENYIVA (geniva): Creuament del mot català amb el castellà *encía*. Altres variants resultades del mateix creuament són ENGIVA I ENGIA.

TITARANYA (teranyina): Potser també creuament entre el mot català i el castellà *telaraña* (o bé amb l'occidentalisme homòfon)

GUERXO: També GUENYO.

ESPITJAR (espentejar, empènyer): Pot ser creuament entre espentar i pitjar. Quant a la variant ESPÈNYER, el seu creuament és entre espentar i empènyer.

BIBLIOTECA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA – Àrea del Camp de Tarragona

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

SAFRANÒRIA (safanòria, pastenaga): És molt possible que aquest mot es done també a la part occidental de la regió, com alguns altres d'aquesta llista.

SEM.

ARÍNXOL (nínxol): Ni aquest ni el seu sinònim ARÍNJOL són citats pel DCVB malgrat estar molt estesos per aquestes terres.

MISSER(O) (tafaner): De la mateixa manera que els esmentats BATXILLER i DOCTOR. MISSER era un tractament, i a les Illes, un advocat.

XAFAROT.

BROSSA (en el sentit d'escombraries o deixalles).

XOLL (en el sentit de toll): També TOLL.

NORRIS (brut, deixadot): Adjectiu format per fonètica sintàctica a partir del sintagma fet «anar EN ORRIS» (ənán.ɔ́rris] «anar norris». Una formació similar deu haver tingut el mot nansa a partir de l'expressió «una ansa» [un.ánsə].

TORCAR: És també molt possible que aquest mot, com SAFRANÒRIA s'estenga també per la zona tarragonina occidental.

Dintre d'aquest apartat cal fer esment d'una de les aportacions més interessants en aquesta recerca lèxica. Es tracta d'un treball en què hom comprovava la pervivència a la ciutat de Tarragona del lèxic present per Recasens (1982)[5]. En una pre-enquesta hom eliminava ja unbon munt de mots que la gent desconeixia (com CATXAP, DIJUNI, ASMAT, etc.). L'enquesta pròpiament dita consistia en 24 entrevistes repartides en tres barris ben diferenciats socialment i d'acord amb variables com sexe, edat, nivell cultural, etc. Salvant algunes irregularitats quant a fidelitat al mètode emprat, el treball confirma moltes intuïcions de parlants d'anar a peu i de lingüistes. Els mots autòctons perden terreny a la ciutat front als barcelonismes i aquelles formes correctes que substitueixen els castellanismes. Molt més accentuat es manifesta el fenomen al centre urbà modern (Rambla Nova i Carrer Unió) que al casc antic o al barri del Serrallo. Vegem-ne alguns exemples:

mot autòcton	**barcelonisme o forma correcta**
ENYIVA (i altres)	GENIVA
SAFRANÒRIA	PASTANAGA
BADEJO	BACALLÀ
COA	CUA
ENTROPESSAR	ENCEPEGAR / ENSOPEGAR
XIQUET	NEN
.....	.....

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

Per bé que alguns com MELIC, FESOL o BROSSA es resisteixen a recular front als encara poc coneguts LLOMBRÍGOL, MONGETA o ESCOMBRARIES.

Fora d'aquest treball estricte, també cal constatar «l'arribada» a Reus (l'altra ciutat de la zona) del barcelonisme BECAINA.

2.4. Un capítol important d'aquesta recerca el constitueixen les lexicalitzacions (formacions de nous lexemes a través de la derivació o afixació i la composició). Són especialment abundoses les replegades a Alcanar:

AMANTA (adv. en gran quantitat): Segon el DCVB, compost de A (prep) i MANTA (fem. de l'adj. «mant», molt).

BARCACONYA (insecte: tisores o tisoretes).

BORRONY (bony): Sembla compost de BORRÓ (a Bràfim significa bony) i BONY amb l'elisió d'una /b/ repetida i l'augment expressiu de /rr/ (so onomatopeic).

CAP DE MOTÍ (tafaner).

MAICALLES (persona que xarra molt).

MALFARJAT (malforjat, mal vestit).

POCA-LLIGA (persona que no té gràcia): No és al DCVB.

POC-SUC: Al DCVB es dóna el significat de «poca-solta», però realment vol dir «poca-lliga».

– D'altres llocs són les següents lexicalitzacions:

CAGAMANDÚRRIES (persona hipòcrita): No hi és, al DCVB. Els compostos a base del verb CAGAR són abundantíssims en la nostra llengua. *M*ANDÚRRIA és prou freqüent en comptes de *B*ANDÚRRIA; no sabríem esbrinar, però, el motiu de la composició establerta. (Ulldecona).

DOTZE-CENTS (mil dos-cents): Per aquest mètode s'arriba fins al denou-cents. (Rossell). No és al DCVB.

PARPANSOT (persona de poca espenta): No és al DCVB. Només queda clar el segon element de la composició, –PANSOT, que ve de PANSIR. (Rossell).

MALDAMENT (adv. i conj. «encara que»): Es diu al nord valencià i a les Illes i sembla que procedeix de *b*aldament, segons el DCVB. (Rossell).

MALPALTRUC (persona desgraciada): No és al DCVB. Sembla que caldria relacionar-la amb malastruc. Quant al significat de PAL-

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

TRUC, és la persona de ventre voluminós, dit a Vic, segons el DCVB. Si tenim en compte que MALPALTRUC també vol dir «persona malgirbada», podríem establir-hi alguna relació. (Deltebre).

MARXICULÍ (rat-penat): No és al DCVB. (Flix).

PENGEROT (penis): Clarament, hi ha el verb PENJAR més l'augmentatiu –OT, apropiat a les referències exagerades dels atributs masculins.

CARALLUNFI (persona sense vivor): No és al DCVB. També se sol dir CARALLUNFLIS (Maspujols) i CARALLONFLI (Alcover). LLUNFLI no apareix tampoc al DCVB. (Reus)

MENJABLANC (espècie de pasta de color blanc, amb ametlles, oli i sucre): És al DCVB. (Reus).

CALABRUIX (calamarsa): Vegeu l'ampli apartat etimològic que li dedica el DCVB (Riudoms i Montbrió).

2.5. Sense ànims d'esgotar tot el lèxic replegat, podríem obrir el calaix de sastre de les «curiositats locals»:

AIXUMARA (si ara, tant de bo): Segons el DCVB, que el registra només a Vinaròs, vol dir «per exemple» i procedeix de la contracció de *així com ara.* (Alcanar)

ADESAR (desar, guardar): Pot ser un creuament de DESAR i ALÇAR o AIXECAR usats en aquest sentit (com és habitual al P.V. i a Alcanar); és a dir, DESAR amb l'afegitó de la /a/ inicial de ALÇAR o AIXECAR. (Deltebre).

BUFA (globus): No la porta el DCVB. Es diu al P.V. (Alcanar).

ESPLAI (a espai, a poc a poc): No en diu res el DCVB. Sembla un creuament entre ESPAI i ESPLAI («lleure») perquè les coses que es poden fer a poc a poc són més aviat durant el lleure. (Alcanar).

LLAGÓ: Aquest és un mot homonímic que suposa un veritable problema d'intel·ligibilitat puix que significa alhora «una mena d'aixada» i «llavor». (Alcanar).

FOTXE (fotre, com a interj.): Variació eufèmica de FOTRE, segons el DCVB. (Ulldecona).

AVE: El DCVB diu que aquesta forma «no s'usa en català sinó en la locució AVE MARIA», però a Rossell s'empra tota sola amb aquest significat.

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

MONGETES: El significat que té a Amposta és el de gra de dacsa que es posa a l'escalfor de les brases o del foc i esclata. Al P.V. s'anomenen roses.

MANRA (mandra): Forma antiga anterior a la introducció de la –d– no etimològica. Al Rosselló es conserven moltes formes verbals amb la conjunció consonàntica –nr– (Amposta).

SUTJA: Amb el significat de «gust de certa carn», que hom li dóna a Amposta no apareix al DCVB.

SUTJAR (fer la migdiada): Al DCVB es troba en el sentit de «suar els animals de llana» (Vilalba dels Arcs).

SULLAR: A Tortosa s'empra amb el significat de «tacar d'oli». Al P.V. conserva el seu sentit, primigeni i usat en català antic, d'embrutar, sense més.

ABADEIJO: A Marçà hi entenen «una mena de bacallà». Es tracta d'una especialització semàntica, cosa prou freqüent en els mots en retrocés (vegeu SULLAR).

TARDET (vespre): No és el DCVB. (Deltebre).

ACATAR-SE (adonar-se): Al DCVB no és en aquest sentit (Massalió).

LLIMPIAR (netejar): Castellanisme introduït recentment en diverses llocs del domini linguístic. A Flix es mostra integrat al fonetisme català amb la palatalització de la /l–/ castellana.

BROMA (núvol): És al DCVB. Prové del llatí BRUMA. (FLix).

MANIFASSER (bromista): A Paüls no té el significat habitual arreu de la llengua.

SOROLLAR-SE (moure's, sobretot els xiquets): El DCVB el cita, però cerca, de bades, etimologies fora del mot SOROLL, que és d'on més probablement podem derivar SOROLLAR-SE, ja que és habitual fer soroll en moure's una persona, i molt més un xiquet (Paüls).

2.6. Per cloure aquest repàs al vocabulari tarragoní, vegem tres aspectes fonètics molt propis de la regió i que se'ns han ofert repassant les fixes. El més notori, perquè fins ara era desconegut entre la bibliografia sobre el tema [6] és el de la intercalació de la consonant velar sonora [g] entre moltes conjuncions vocàliques, com en

COGUET (coet) a Alcanar
LLUGUENT (lluent) a Alcanar
ROGUIN (roïn, roí) a Alcanar
RIGUERA (riera) a Maspujols
* ROGUEGAR (rosegar) a Maspujols
* MALUGUERA (malura) a Amposta

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

RAGÓ (raó) a Alcanar
RAGONAR (raonar) a Alcanar
SUGAR (suar) a Alcanar

Els dos darrers, assenyalats amb un asterisc, no tenen una procedència directa de «rosegar» i «malura», respectivament. Probablement ROSEGAR haja perdut la /z/ intervocàlica, freqüent en altres geolectes i varietats històriques del català. Pel que fa a MALURA, per una etimologia popular, els parlants poden haver transformat la terminació –RA en el sufix més habitual –ERA; així pot haver resultat *MALUERA.

Sembla evident que la introducció d'aquesta velar no etimològica respon a un desig de mantenir ben ferma la separació sil·làbica dels mots exemplificats. Podríem postular el mateix origen per a subjuntius com SÀPIGA (de sàpia, en valencià actual), CÀPIGA, (de càpia, també en valencià) o ÒMPLIGA (dit també «ompli»). Moltes d'aquestes formes en hiat, al P.V. han passat a formar diftong: [kwét], [sápja], [kápja], etc.

Els altres dos aspectes fonètics són la iod segregada per la [ʒ] intervocàlica ([marturejʒá], [abadéjʒo], [saɲ dʒáwme d.embéjʒa] a Deltebre) i la palatalització de la [n] a causa de la metàtesi d'una [i] anterior (CUINA > * *CUNIA > * CUNYA [kúɲə] a Constantí i BECAINA > * BECANIA > * BECANYA (bəkáɲə) a Reus).(7) Fins i tot, el fenòmen s'ha estés a una altra nasal, la [m]: SOMIER [suɲé].

3. Fóra desitjable que l'esforç pacient que s'ha esmerçat en la recerca de tot aquest vocabulari tarragoní,(8) i del qual aquest article no és més que una breu mostra, poguera servir per a treballs de més abast. En realitat, aquest material, recollit aleatòriament, és només una pre-enquesta, útil per a dissenyar altres qüestionaris. Fóra també desitjable que la futura enquesta no es limitara a copsar únicament la variació diatòpica i s'encaminàs a observar les variacions diastràtica i diafàsica, i, de totes tres, deduir quina ha estat la variació diacrònica. I, així, arribar a entreveure quin sentit prenen els canvis lèxics que es donen, s'han donat i es donaran. (9)

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

NOTES

1. Heus-ací el llistat d'alumnes-investigadors:
   Carme Abril i Ferrer
   Amàlia Agramunt i Moreso
   Josep Lluís Agudo i Juan
   M.ª del Mar Alejandre Duch
   Carme Andrade Platero
   Josepa Anglès Soronellas
   Rosa M.ª Anguera Garcia
   Cristina Ardèvol Sans
   Oleguer Arqués Bo
   M.ª Pilar Bas i Sarrà
   Pere Busquets Garcia
   Coia Cardona Rofes
   Montserrat Celma Benaiges
   M.ª Lourdes Coca i Torrell
   M.ª Antònia Dalmau Vilanova
   Montserrat Franquès i Gil
   Anna M.ª Gispert i Magarolas
   Antoni Grau Verdú
   Rafael Guinovart i Bellmunt
   Carmina Llauradó i Mas
   Diego Mercado Sánchez
   Francesca Mestre Simó
   Emili Carles Molina Solé
   Manolita Nadal i Carceller
   M.ª Antònia Parés i Estil·les
   Àngels Pérez Tarragó
   Josefa Reverter Nolla
   M.ª Carmen Rodríguez Cabrera
   Daniel Rodríguez Quintela
   Joan Antoni Verge Caballer
   Josep M.ª Virgili i Ortiga
2. RECASENS, D. (1982): *La parla del Camp de Tarragona,* Òmnium Cultural («EL Balcó 1»), Tarragona.
3. Els diccionaris normatius consultats han estat el FABRA (edicions més recents) i el de la *Gran Enciclopèdia Catalana,* edicions de 1982 (1.ª) i de 1984 (2.ª). I també el *Diccionari Català-Valencià-Balear,* Moll, Palma de Mallorca, edició de 1978.
4. El significat s'expressa entre parèntesis quan el mot en qüestió no ve al diccionari de la GEC (1982).
5. Aquest treball el devem a les també alumnes-investigadores Anna Grau i Elias i Carme Giné i Castellví.
6. RECASENS (1982) tampoc no en diu res malgrat l'amplíssima bibliografia que cita sobre la parla tarragonina.
7. Vg. VENY, J. (1982): *Els parlars catalans*, Moll («Raixa»), Palma de Mallorca, 3.ª ed., p. 41.
8. El qual queda dipositat al despatx del Departament de Filologia Catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona.
9. Sobre aquesta direcció metodològica, encapçalada des de mitjans dels anys 60 per William LABOV, podeu consultar d'aquest mateix autor *Sociolinguistic Patterns* (1973), traduït ara al castellà: *Modelos sociolingüísticos,* Cátedra, Madrid, 1983.

Universitas Tarraconensis. Revista de Filologia, núm. 9, 1985
Publicacions Universitat Rovira i Virgili · ISSN 2604-3432 · https://revistes.urv.cat/index.php/utf

